
část SZZ 2 Psychologická metodologie

Otázky k SZZ 2: Metodologie výzkumu v psychologii

Státní zkouška z Metodologie výzkumu v psychologii vychází z předmětů:

- Metody výzkumu v psychologii I.
- Metody výzkumu v psychologii II.
- Etika v psychologickém výzkumu

Student si ke zkoušce losuje dvě otázky z nabízených okruhů. Má 15 minut na přípravu následně přistupuje k ústní zkoušce. Prověření znalostí jednotlivých témat předpokládá nejen prezentaci znalostí, ale i schopnost studenta uchopit téma, ve kterém zkoušen, pomocí příkladů ze současného výzkumu. Na každou otázku je v průběhu zkoušky vyhrazeno 15 minut. Celková časová dotace této části SZZ je 30 minut.

1. Metodologie psychologického výzkumu - základní východiska

Psychologická věda a její charakteristiky, životní cyklus výzkumu; klasifikační formáty psychologického výzkumu, vědecký přístup v psychologii: empirické a hypoteticko-deduktivní postupy, testování hypotéz, predikce, replikovatelnost, princip peer review, výsledky a závěry výzkumu: role interpretace v psychologickém výzkumu

2. Kvantitativní přístupy v psychologickém výzkumu

Měření v psychologii, role teorie v konstrukci výzkumných otázek a interpretaci výsledků, tvorba výzkumné otázky, formulace hypotézy; tvorba výzkumného vzorku v kvantitativním psychologickém výzkumu, typy výběrů, velikost vzorku; typy proměnných; standardizace psychologických nástrojů; validita a reliabilita v psychologickém výzkumu

3. Popisné a korelační (neexperimentální) formáty kvantitativního výzkumu

Laboratorní výzkum vs. výzkum v reálném světě (field studies), role kauzality v popisných a korelačních studiích, výzkumy sledování rozdílů mezi skupinami, korelační studie a popisné studie (observational studies) v neexperimentálním plánu, výhody a nevýhody ve srovnání s experimentálními formáty výzkumu

4. Experimentální formáty výzkumu

Pojetí kauzality v experimentálních formátech výzkumu, typická struktura výzkumného plánu v experimentálních studiích, vnitřní validita, nežádoucí proměnné, vyvažování, vnitrosubjektový design, mezisubjektový design, kvaziexperiment

5. Intervenční a evaluační formáty výzkumu

Vymezení a základní charakteristiky intervenčních a evaluačních formátů výzkumu, pojetí kauzality v intervenčních a evaluačních formátech výzkumu, odlišení od experimentu a kvaziexperimentu, srovnání s formáty výzkumu se srovnáváním skupin, typická struktura výzkumného plánu v intervenčních studiích, postupy pro sběr a zpracování dat v intervenčním a evaluačním formátu výzkumu, typická struktura (design) výzkumu pro tvorbu a standardizaci psychologického testu, příklady efektivního využití longitudinálního a průřezového výzkumu v psychologii

6. Longitudinální a průřezové formáty výzkumu

Charakteristika longitudinálního a průřezového formátu výzkumu, organizace longitudinálního a průřezového výzkumu v čase, výzkumný vzorek pro longitudinální a průřezový výzkum, výhody i nevýhody longitudinálního a průřezového výzkumu v čase

7. Využití psychodiagnostiky a psychometrie v psychologickém výzkumu

Využití psychodiagnostických metod a psychometrických testů v psychologickém výzkumu, normativní a kriteriální perspektivy ve využívání psychodiagnostických testů, formáty výzkumu pro tvorbu a prověřování psychometrických psychologických testů: standardizační a normativní studie, formáty výzkumu s využitím psychometrických a psychodiagnostických testů

8. Dotazníky a hodnotící škály

Dotazníkové šetření x dotazník, výhody a nevýhody, způsoby dotazování, typy otázek, tvorba nestandardizovaného dotazníku

9. Psychofyzilogická měření

Definice, výhody, nevýhody, typy měření, aplikační potenciál, tříložkový model, technologie a přístroje využívané při psychofyzilogickém měření

10. Kvalitativní výzkum v psychologii

Specifičnost kvalitativního výzkumu v psychologii, myšlenkové a teoretické rámce pro kvalitativní přístupy v psychologickém výzkumu, charakteristika kvalitativních přístupů v psychologii, cíle kvalitativního výzkumu

11. Pozorování v kvalitativním i kvantitativním výzkumu

Strukturované a nestrukturované pozorování v kvantitativním výzkumu, výhody a nevýhody strukturovaného pozorování a jeho typické příklady využití, využití pozorování v kvalitativním výzkumu, postupy pro realizaci pozorování v kvalitativním výzkumu, výzkumná data získaná pozorováním, příklady využití pozorování v kvalitativním psychologickém výzkumu

12. Rozhovor jako nástroj realizace kvalitativního výzkumu

Typy rozhovorů, postupy rozhovorů, tvorba vzorku, výstupy, výhody, nevýhody, příklad studie

13. Analýza stop a výsledků činností

Typy stop a výsledků činností, postupy, tvorba vzorku, výstupy, výhody, nevýhody, příklad studie

14. Projektivní a enabling techniky v psychologickém výzkumu

Typy, postupy, výstupy, výhody PaE technik, nevýhody, příklad studie, analýzy

15. Analýza kvalitativních dat: tematická analýza

Typy, postupy krok za krokem, specifika užití s ohledem na ostatní analytické postupy, příklad studie

16. Analýza kvalitativních dat: interpretativní fenomenologická analýza

Typy, postupy krok za krokem, specifika užití s ohledem na ostatní analytické postupy, příklad studie

17. Analýza kvalitativních dat: narativní analýza

Typy, postupy krok za krokem, specifika užití s ohledem na ostatní analytické postupy, příklad studie

18. Analýza kvalitativních dat: zakotvená teorie

Typy, postupy krok za krokem, specifika užití s ohledem na ostatní analytické postupy, příklad studie

19. Analýza kvalitativních dat: diskurzivní analýza

Typy, postupy krok za krokem, specifika užití s ohledem na ostatní analytické postupy, příklad studie

20. Etické otázky psychologického výzkumu

Etická pravidla pro psychologický výzkum, základní principy práce s lidmi v psychologickém výzkumu, tvorba výzkumného vzorku se zohledněním zásad pro etiku ve výzkumu (specifika práce se zranitelnými skupinami, dětmi, zvířaty apod.), postupy a nástroje pro zajištění etiky v psychologickém výzkumu (informovaný souhlas, anonymizace, debriefing apod.), etické principy pro publikování výsledků výzkumu, etická dilemata, povinnosti výzkumníka z hlediska zajištění etiky ve výzkumu, příklady z reálného výzkumu